

Czysty nos!

Co warto wiedzieć?

Nos stoi na pierwszej linii obrony dróg oddechowych, zapewniając poprawny przepływ powietrza do oskrzeli i płuc. To nasz naturalny filtr powietrza (elementami filtrującymi zanieczyszczenia są śluz i rzęski).

Błona śluzowa nosa i wydzielina, którą on produkuje, ma kontakt ze środowiskiem zewnętrznym przez cały czas, nie tylko w czasie choroby. W nosie powietrze jest też nawilżane i ogrzewane. Ważne jest, byśmy w miarę możliwości oddychali przez nos, nie przez usta, które tych właściwości filtrujących nie zapewniają.

Nos jest również narządem węchu. Pod względem fizycznym zapachy to bardzo małe cząsteczki, liczące od kilku do kilkudziesięciu pierwiastków lub związków chemicznych. Wrażliwość na zapachy u każdego może być inna. Podczas infekcji opuchnięcie błon śluzowych powoduje, że na jej czas tracimy węch, a nawet smak.

Katar to naturalna reakcja organizmu na infekcję. Powstająca wydzielina pomaga usunąć drobnoustroje z błony śluzowej nosa. Wydmuchując nos, należy najpierw zrobić to jedną dziurką, a potem drugą. Dmuchając przez dwie „dziurki” na raz, wydzielina z nosa może przedostać się do zatok lub trąbki słuchowej, skutkując znacznie poważniejszymi dolegliwościami.

Chusteczki wyrzucamy od razu po użyciu. Tym samym zmniejszamy ryzyko dalszego roznoszenia zarazków.

Najlepiej kichać w chusteczkę, po czym ją wyrzucić i umyć ręce.

Jednak przeważnie nie mamy takiej możliwości. Dlatego WHO, jako najlepszą formę kichania, zaleca kichanie w zgięcie łokcia.

1

Porozmawiajmy o katarze i przeziębieniu

Zaproponowana zabawa w prosty sposób zobrazuje Twojemu dziecku, dlaczego kichając powinno się zakrywać usta (najlepiej chusteczką). Co zrobić, jeżeli dziecko nie ma przy sobie chusteczki? WHO poleca kichanie w zgięcie łokcia. Naucz tego swoje dziecko!

POTRZEBNE POMOCE:

- skrawki papieru

WYKONANIE

Daj dziecku drobne skrawki papieru – dziecko może przygotować je samo. Udawajcie, że skrawki papieru to zarazki. Poproś, by dziecko położyło je na dłoni i zdmuchnęło jak najmocniej. Wyjaśnij dziecku, że zarazki, tak jak skrawki papieru, mogą z prądem powietrza polecieć dosyć daleko. W przeciwieństwie do papieru zarazki są jednak groźne!

Dlatego najlepiej mieć przy sobie chusteczkę, szybko ją wyjąć i kichnąć do niej. Niestety często o niej zapominamy. Co możemy wtedy zrobić? Kiedy czujemy, że zbliża się kichnięcie, zginamy rękę w łokciu i kichamy w jego zgięcie. To sposób na zablokowanie lotu wirusów i ochronę innych ludzi przed zakażeniem. Niech dziecko potrenuje to zachowanie: powiedz „Aaaaaaaa” (dziecko na to hasło zgina rękę w łokciu), na słowo „psik!” dziecko udaje, że kicha w zgięcie łokcia.

2

Misiu, nauczę cię jak wydmuchiwać nos

Większość dzieci ma swojego ulubionego misia, z którym się nie rozstaje. Z pomocą ulubionej zabawki pokaż dziecku, jak prawidłowo wydmuchiwać nos!

POTRZEBNE POMOCE

- ulubiony miś Twojego dziecka
- chusteczki higieniczne
- kosz na śmieci

WYKONANIE

Poproś dziecko, by wybrało dwa misie. Wyjaśnij, że oba pluszaki nauczą się wydmuchiwać nos – jednego z nich nauczysz Ty (pokazując dziecku odpowiedni sposób), a drugiego nauczy dziecko (powtarzając po Tobie).

- Rozłóż chusteczkę higieniczną.
- Przyłóż ją misiowi do nosa.
- Zatkaj delikatnie chusteczką jedną dziurkę i poproś misia, by dmuchał powietrze przez drugą dziurkę.
- Powtórz tę czynność, zatykając drugą dziurkę nosa misia.
- Złóż chusteczkę i wyrzuć do kosza.

Na koniec dziecko samo, za pomocą nowej chusteczki, czyści swój nos w taki sam sposób, w jaki nauczyło się na swoim misiu.

Po skończonym zadaniu wyrzucie chusteczki do kosza i umyć ręce – z nosa mogły się na nie przedostać wirusy!

3

Jak wyglądają wirusy?

Naukowcy wyliczyli, że wirusy z dłoni jednej osoby poprzez dotyk mogą przenieść się średnio na 5 powierzchni i 14 przedmiotów. Każde dotknięcie klamki, banknotu czy przycisku w windzie sprawia, że na nasze ręce dostaje się od 100 do 10 000 drobnoustrojów. Na każdym centymetrze kwadratowym telefonu znajduje się ponad 3800 zarazków. Pewnie wiesz, jak wyglądają niektóre wirusy – być może widziałeś ich mikroskopowe zdjęcia. A jak Twoje dziecko wyobraża sobie wirusy? Sprawdźmy!

POTRZEBNE POMOCE:

- farby plakatowe
- spodeczki
- gąbkowy zmywak kuchenny
- czarne mazaki i cienkopisy
- kartki z bloku technicznego

WYKONANIE

Przygotuj farby plakatowe oraz gąbkowy zmywak kuchenny. Wylej farby na spodeczki i potnij zmywak na kawałki. Pokaż dziecku ilustrację z wyobrażeniami wirusów i jednocześnie wytłumacz dziecku, że wirusów nie widać, ale to nie znaczy, że ich nie ma. Następnie poproś dziecko, by przy pomocy farb wylanych na spodeczki i zmywaka przygotowało swoje wyobrażenie wirusów. Najpierw stawiajcie stempelki, które będą przedstawiać wirusy. Po wyschnięciu farby dorysujcie dodatkowe elementy czarnymi mazakami.

Ilustracja „Wirusy”

